

На підставі анкетного опитування медичного персоналу ЗОЗ м. Вінниці нами були виділені ті характеристики, які на думку експертів, є найбільш вагомими для керівників закладів (структурних підрозділів) системи охорони здоров'я:

1. Когнітивно-емоційна складова: уміння впливати на людей; наявність досить високого інтелекту (IQ); наявність розвинуеного емоційного інтелекту (EQ); інтуїція; прагнення до саморозвитку; уміння бути креативним; самокритичність як джерело саморозвитку; вміння одночасно вчити і вчитися.

2. Морально-вольова складова: ініціативність; впевненість у собі і у своїй життєвій місії; відповідальність; сміливість, вміння «тримати удари»; висока працездатність; сильний характер; порядність; здатність до змін; здатність вести за собою людей; надійність.

3. Соціально-комунікативна складова: адаптивність; уміння створювати команду; комунікабельність; толерантність; позитивне мислення у всіх випадках життя; відданість (своїй справі, своїй команді).

4. Професійна складова: здатність до стратегічного планування; прагнення до досконалості в своїй професії; здатність до прийняття оптимальних і своєчасних і перспективних управлінських рішень; уміння приймати неординарні рішення в умовах підвищеного ризику; впевненість у власних силах; вміння нести відповідальність; відношення до роботи як до головної цінності, в яку вкладаються всі здібності й сили; бажання працювати з підлеглими, які не бояться ризику й уміють приймати самостійні рішення.

Висновки. Феномен лідерства в умовах реформування сфери охорони здоров'я має важливе практичне значення, оскільки уможливорює підвищення результативності й ефективності управління ЗОЗ, трансформування їх із формальних суб'єктів цієї сфери у суб'єктів лідерів. Сучасні ЗОЗ для забезпечення власного сталого розвитку мають прагнути максимально реалізувати свій стратегічний і конкурентний потенціал, але ефективно керувати системою, орієнтованою на досягнення високих показників, можуть тільки керівники-лідери.

АНАЛІЗ РЕЦЕПТУРНИХ ПРИЗНАЧЕНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЛІКАРЯМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПЕРВИННУ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНУ ДОПОМОГУ ПАЦІЄНТАМ З РОЗЛАДАМИ ПСИХІКИ

Ляденко А.В., Никонорова М.Д.

Науковий керівник: Немченко А.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
economica@nuph.edu.ua

Вступ. Програма реімбурсації «Доступні ліки» (далі Програма) була розширена міжнародними непатентованими назвами (далі МНН) для лікування пацієнтів з розладами психіки (РП) починаючи з 01 жовтня 2021 року. При цьому виписувати МНН мали можливість виключно лікарі, які надають спеціалізовану медичну допомогу. З 15 липня 2022 року було внесено зміни до Наказу №360 від 19.07.2005 р. «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків», що дозволило лікарям первинної ланки виписувати повторно рецепти для пацієнтів з РП.

Мета дослідження. Проаналізувати тенденції виписування ЛЗ для пацієнтів з РП за програмою «Доступні ліки» лікарями, які надають первинну та спеціалізовану медичну допомогу.

Матеріали та методи. У роботі використані статистичні дані надані Національною службою здоров'я України (НСЗУ). Методи – системного аналізу, узагальнення та порівняння.

Результати дослідження. Якісне надання допомоги населенню, що стосується психічного здоров'я громадян, потребує науково обґрунтованих настанов та впровадження найкращих практик, які використовуються у світі. План дій прийнятий 66 сесією Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я підкреслює необхідність «Закупівлі та забезпечення наявності основних лікарських засобів(ОЛЗ) від РП, включених до переліку ВООЗ ОЛЗ на всіх рівнях системи охорони здоров'я (ОЗ). Ініціатива mhGAP стверджує про доцільність надання допомоги пацієнтам, включаючи забезпечення ЛЗ від РП у неспеціалізованих закладах ОЗ. Як результат лікарі, які надають первинну медичну допомогу, вважаються основними надавачами якісної допомоги у сфері психічного здоров'я населення.

В Україні в межах програми медичних гарантій (ПМГ) діє 4 пакети послуг для надання допомоги пацієнтам з психічними розладами. Виписування ЛЗ за Програмою також покращує доступність населення до лікування.

Нами було досліджено питання виписування рецептів лікарями первинної ланки та лікарями, які надають спеціалізовану медичну допомогу населенню по Програмі за період 01.10.2021 – 31.05.2023 років.

За результатами аналізу ми можемо стверджувати про збільшення динаміки виписування рецептів лікарями, що надають спеціалізовану медичну допомогу, враховуючи той факт, що на виписування ЛЗ мали вплив світова пандемія COVID-2019 та повномасштабна війна в Україні. Особливо потрібно відмітити кількість виписаних рецептів по МНН Леводопа+Карбидопа, що використовують пацієнти з хворобою Паркінсона. МНН Кломіпрамін жоден виробник не долучив торгові назви цього ЛЗ до Програми, відповідно пацієнти не можуть отримувати ці ліки.

Таблиця 1. Динаміка виписування рецептів пацієнтам з розладами психіки лікарями, які надають спеціалізовану медичну допомогу

МНН	4 кв 2021	1 кв 2022	2 кв 2022	3 кв 2022	4 кв 2022	1 кв 2023	2 кв 2023
Фенітоїн	0	2	0	0	86	184	248
Карбамазепін	5926	6024	4961	5522	5968	6602	8025
Вальпроєва кислота	2406	2471	1944	2281	2588	2804	3300
Ламотриджин	3922	3939	3458	4122	4563	5072	5933
Галоперидол	1249	1310	957	1157	1296	1371	1539
Клозапін	4308	4823	4220	4958	5237	5381	6557
Кломіпрамін	0	0	0	0	0	0	0
Рисперидон	4302	4750	3702	4563	4851	5320	6492
Амітриптилін	1190	1311	1100	1273	1355	1428	1756
Флуоксетин	525	560	437	490	550	617	797
Біпериден	0	0	0	0	0	12	50
Леводопа + Карбидопа	0	0	0	0	0	9691	16304
сума	23828	25190	20779	24366	26494	38482	51001

Окремо було проаналізовано виписування рецептів по Програмі, лікарями первинної ланки, які долучилися до виписування МНН починаючи з липня 2022 року.

Таблиця 2. Динаміка виписування рецептів пацієнтам
з розладами психіки лікарями первинної ланки

МНН	3 кв 2022	4 кв 2022	1 кв 2023	2 кв 2023
Фенітоїн	0	0	1	4
Карбамазепін	35	55	108	182
Вальпроєва кислота	13	23	32	42
Ламотриджин	27	39	83	158
Галоперидол	0	0	0	1
Клозапін	1	0	2	6
Рисперидон	3	5	6	5
Кломіпрамін	0	0	0	0
Амітриптилін	0	0	1	4
Флуоксетин	2	3	2	4
Біпериден	0	0	0	5
Леводопа + Карбідopa	0	0	304	1243
сума	81	125	539	1654

Динаміка виписування рецептів лікарями первинної ланки, для пацієнтів з РП поступово починає збільшуватися, але все ще не всі лікарі належним чином роблять лікарські призначення. Основною причиною є відсутність належної практики виписування рецептів, а також курсів з подолання прогалин у сфері психічного здоров'я (mhGAP).

Висновки. Отримані результати аналізу виписування рецептів по Програмі пацієнтам з РП, показали зростання залученості лікарів первинної ланки та лікарів, які надають спеціалізовану медичну допомогу, що дозволяє підвищити доступність ЛЗ для пацієнтів. Важливим є факт розширення можливостей лікарів первинної ланки до виписування рецептів саме пацієнтам з РП, що свідчить про покращення якості надання фармацевтичної допомоги пацієнтам у сфері психічного здоров'я громадянам України.

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕБУЛАЙЗЕРНОЇ ТЕРАПІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Маркович С.Я., Дядюн Т.В., Тетерич Н.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
trunovacommodity@gmail.com

Вступ. Дослідження фармацевтичного ринку та визначення ефективності застосування небулайзерної терапії в Україні та світі є актуальною темою, яка потребує детального вивчення та аналізу. У зв'язку з тим, що даний метод лікування стає все більш популярним, необхідно дослідити його ефективність та переваги в порівнянні з іншими методами лікування. Це дослідження містить інформацію про фармацевтичний ринок, аналізує діючі